

11.02.2020

Asia/3

§ 20

Kaupungin peruskoulujen rahoitusperiaatteiden arvioinnin tulokset

HEL 2020-001005 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupungin peruskoulujen rahoitusperiaatteiden arvioinnin tulokset.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös Olk 17.5.2017 § 71
- 2 Arviointiraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

1. Taustaa

Opetuslautakunta päätti 16.5.2017 (§ 71) kaupungin peruskoulujen nykyiset rahoitusperiaatteet. Päätös on liitteenä. Rahoitusperiaatteilla tarkoitetaan perusteita, joilla perusopetuksen määrärahat jaetaan koulujen kesken.

Keskeinen muutos oli se, että uusissa rahoitusperiaatteissa luovuttiin aiemmin käytössä olleista tuntikehyskaavoista ja koulukohtaisten tunti-hintojen käytöstä. Ne korvattiin euroa/oppilas ja osin euroa/opetusryhmä-periaatteilla. Lisäksi uusissa periaatteissa vakiinnutettiin koulujen johtokuntien päätösvalta määrärahojen kohdentamisessa eri menoihin. Aiemmin lautakunta oli antanut valtuutuksen vuodeksi kerrallaan tulosbudjetin yhteydessä.

Uudistukselle oli valmistelutyössä asetettu neljä keskeistä perustetta, jotka olivat:

1. Uuden laskentamallin mukainen käytäntö on yksinkertaisempi, ymmärrettävämpi ja läpinäkyvämpi
2. Uusi laskentatapa kannustaa kehittämään toimintatapoja
3. Uusi laskentatapa kohtelee kouluja tasapuolisemmin
4. Uusi laskentatapa korostaa koulujen toimivaltaa päättää määrärahojensa käytöstä

Uudistuksen yhteydessä lautakunta päätti kolmen vuoden siirtymäajasta, jonka aikana rahoitusperiaatteiden uudistamisen aiheuttamia muutoksia yksittäisten koulujen budjeteissa tasoitetaan verrattuna aikaisempien periaatteiden tuottamaan budjettiin. Siirtymäaika päättyy vuoden 2020 lopussa ja vuonna 2021 siirrytään soveltamaan täysimääräisesti uusia periaatteita.

Lautakunta myös edellytti, että uusien rahoitusperiaatteiden toimivuus arvioidaan ja raportoidaan lautakunnalle mahdollisine tarkistusesityksineen. Rahoitusperiaatteiden arviointi tehtiin vuoden 2019 lopussa.

Arviointi toteutettiin peruskoulujen rehtoreille suunnatulla arviointikyselyllä sekä haastattelemalla erikseen perusopetuksen johtoa palvelukonaisuuksien johtajista aluepäälliköihin. Arviointiraportti on liitteenä.

2. Arvioinnin keskeiset tulokset

Arvioinnin keskeiset tulokset (arviointiraportin sivu 20) ovat:

1. Uudistukselle asetettujen periaatteiden toteutuminen näyttää arvioinnin perusteella toteutuvan kohtuullisen hyvin. Rehtoreiden näkemysten mukaan uudistetut rahoitusperiaatteet lisäävät erityisesti rahoituksen läpinäkyvyyttä ja korostavat koulujen toimivaltaa päättää määrärahojensa käytöstä. Uusia rahoitusperiaatteita pidetään myös pääsääntöisesti yksinkertaisina ja ymmärrettävinä. Heikoimmin uudistukselle asetetuista periaatteista suhtaudutaan sen tavoitteeseen kohdella eri kouluja tasapuolisemmin. Keskeiset epäselvyydet tältä osin näyttävät liittyvän isojen ja pienten koulujen välisiin eroavaisuuksiin.

2. Uuden rahoitusmallin mukaisilla oppilaskohtaisilla yksikköhinnoilla näyttää arvioinnin perusteella olevan myönteisiä vaikutuksia koulujen toimintaan. Rehtoreiden vastauksissa korostuvat erityisesti uudistuksen mahdollisuudet joustavaan ja tarkoituksenmukaiseen resurssien käyttöön sekä erityisesti mahdollisuudet erityisoppilaiden parempaan tukemiseen. Uuden rahoitusperiaatteen mukaisilla laskentakaavoilla nähdään myös olevan jonkin verran myönteisiä vaikutuksia ryhmäkokoihin.

3. Uusien rahoitusperiaatteiden vahvempi fokusoituminen erityisopetukseen saattaa madaltaa erityisoppilaaksi määrittelyn kynnyistä sekä toisaalta johtaa koulujen erilaisiin käytäntöihin erityisopetuspäätösten tekemisessä.

4. Rehtoreiden saama tuki talouden ja toiminnan suunnittelun tueksi rahoitusperiaateuudistuksen nivelvaiheessa on tällä hetkellä riittämätöntä. Yli puolet kyselyyn vastanneista rehtoreista kaipasi enemmän tukea talouden suunnitteluun. Keskeisiä tukimenetelminä toivottiin erityisesti yleisiä talouskoulutuksia, parempia laskentatyökaluja sekä henkilökohtaisempaa ja vertaisapuun perustuvaa ohjausta.

Perusopetuksen rahoitusmallia on arvioitu myös perusopetuksen talousryhmässä, jossa arviointia oli tekemässä suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen rehtoreita, perusopetuksen johtoa sekä talousasian-tuntijoita. Rahoitusmallin peruseriaatteen arvioitiin lähtökohtaisesti toimiviksi. Keskusteluissa nousi esille samoja kehittämistarpeita, kun arviointikyselyssäkin.

3. Jatkotoimenpiteet

Arviointikyselyn tulokset esiteltiin rehtoreille tammikuussa rehtori-iltapäivässä. Keskusteluissa nousi esille talousosaamisen lisäämistarpeet ja budjetin laadintaa helpottavien työkalujen kehittäminen. Rehtoreilta saatu palaute otetaan huomioon koulutuksien ja työkalujen kehittämisessä ja niitä ryhdytään toteuttamaan jo kevään 2020 koulutuksissa maaliskuussa.

Rahoitusmallia ja sen muutostarpeita käsitellään kevään aikana laajemmin rehtoreiden kanssa ja niiden pohjalta valmistellaan tarvittavat muutokset rahoitusperiaatteisiin yhdessä rehtoreiden kanssa. Mikäli muutokset edellyttävät tarkistuksia lautakunnan päättämiin yleisperiaatteisiin, muutosesitykset tuodaan lautakunnan päätettäväksi toukokuussa 2020. Mahdolliset muutokset astuvat voimaan vuoden 2021 alusta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös Olk 17.5.2017 § 71
- 2 Arviointiraportti

11.02.2020

Asia/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite

Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin

+358 9 310 8600

Faksi

+358 9 86390

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2922661800003009

Alv.nro

FI02012566